

7.10.2019

EOAK/3942/2019

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Päivi Pihlajisto

TYÖTTÖMYYSETUUTEEN LIITTYVÄN ASIAN KÄSITTELY

1 KANTELU

Kantelija arvosteli työ- ja elinkeinotoimiston (TE-toimisto) asiantuntijan menettelyä. Kantelija kertoi ilmoittaneensa TE-toimistolle aloittavansa iltalukion, minkä jälkeen TE-toimiston asiantuntija antoi Kelalle lausunnon, jonka perusteella Kela katkaisi työttömyysetuuden maksamisen. Tämän jälkeen kantelija ilmoitti TE-toimiston asiantuntijalle, ettei aloita iltalukiota, minkä jälkeen TE-toimiston asiantuntija sanoi peruneensa työttömyysetuuden maksamisen keskeyttämisen. Kantelijan mukaan asiantuntija ei ilmoittanut asiasta Kelalle, mistä johtuen hän sai tapella yli kaksi viikkoa saadakseen etuuden. Kantelija kertoi lähettäneensä TE-toimistolle viestin, jossa toivoi saavansa jonkun ammattitaitoisen hoitamaan asioitaan.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin asiantuntijan selvitys ja TE-toimiston lausunto.

3 RATKAISU

3.1 TE-toimiston lausunto

TE-toimiston URA-asiakastietojärjestelmän merkintöjen mukaan kantelija jätti 6.3.2019 verkon kautta yhteydenottopyynnön. Yhteydenottopyynnössään kantelija kertoi ilmoittaneensa opiskelun ylioppilaaksi. Yhteydenottopyynnön johdosta TE-toimistosta yritettiin soittaa kantelijalle 7.3.2019. Seuraavan kerran kantelijalle soitettiin 11.3.2019, jolloin hänet tavoitettiin. Puhelun yhteydessä kantelijan työllistymissuunnitelma päivitettiin ja kantelija kertoi aloittaneensa opiskelun iltalukiassa. TE-toimiston asiantuntija kertoi kantelijalle opiskelun mahdollisesta vaikutuksesta työttömyysetuuden maksatukseen. Samalla asiantuntija lähetti kantelijalle selvityspyynnön, jossa pyydettiin selvittämään opintojen kestoa ja laajuutta. Asiantuntija lähetti työttömyysetuuden maksajalle työvoimapoliittisen lausunnon, jonka mukaan kantelijan työttömyysetuuden maksatus tulee keskeyttää 4.3.2019 alkaen, koska hänen opiskelunsa laajuutta selvitetään.

Kantelija jätti soittopyynnön asiantuntijalle 12.3.2019. Lisäksi hän lähetti asiantuntijalle 12.3.2019 tekstiviestin. Asiantuntija soitti 12.3.2019 kantelijalle, joka tarkensi opintojensa laajuutta. Kantelija kertoi, että opiskelee iltalukion aikuislinjalla, ja että suoritettavia kursseja tulee olemaan alle 75. Näiden tietojen perusteella asiantuntija totesi, että kyseessä on sivutoiminen opiskelu, jolla ei ole vaikutusta työttömyysetuuden maksatukseen. Asiantuntija lähetti työttömyysetuuden maksajalle työvoimapoliittisen lausunnon, jonka mukaan työttömyysetuuden maksamiselle ei ole estettä 12.3.2019 lähtien. TE-toimiston mukaan asiantuntijan olisi pitänyt lähettää lausunto, joka olisi koskenut aikaa 4.3.2019 lähtien, koska työttömyysetuuden maksatus oli keskeytetty 4.3.2019 lähtien.

Kantelija soitti TE-toimiston puhelinalveluun 3.4.2019 ja kertoi, että työttömyysetuuden maksajalta puuttuu työvoimapoliittinen lausunto ja siksi kantelija ei saa työttömyysetuuttaan. Puhelinalveluysikön asiantuntija korjasi välittömästi aiemmin annetun työvoimapoliittisen lausunnon siten, että estettä työttömyysetuuden maksamiselle ei ole 4.3.2019 lähtien.

Kantelija jätti yhteydenottopyynnön TE-toimistoon ja häntä yritettiin tavoittaa puhelimitse 6.6.2019, 7.6.2019 ja 16.6.2019 siinä onnistumatta. Kantelija jätti 25.6.2019 TE-toimiston kirjaamoon palautteen, jossa hän ilmoitti haluavansa asioida toisen asiantuntijan kanssa. Kantelijalle yritettiin soittaa tämän asian tiimoilta kolmeen kertaan 27.6.2019 (kaksi kertaa) ja 28.6.2019. Kantelija ei vastannut puhelimeen. Asiantuntija tavoitti kantelijan 5.7.2019, jolloin hänen työllistymissuunnitelmansa päivitettiin. Tämän yhteydenoton yhteydessä kantelija ei enää palannut vastuuasiantuntijan vaihtamiskysymykseen.

TE-toimisto katsoi, että sen asiantuntija on toiminut kantelijan asioiden käsittelyssä asianmukaisesti ja viivytyksettä.

3.2 Asian arviointi

Työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 10 §:n mukaan päätoimisella opiskelijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen. Päätoimisina pidetään muun muassa lukio-opintoja, joiden oppimäärän mukainen laajuus on yhteensä vähintään 75 kurssia; sisäoppilaitoksessa järjestetyt lukio-opinnot katsotaan kuitenkin aina päätoimisiksi.

Työttömyysturvalain 11 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan työ- ja elinkeinotoimisto antaa 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun työvoimapoliittisen lausunnon muun muassa tarvittaessa 2 luvussa säädetyistä etuuden saamisen yleisistä työvoimapoliittisista edellytyksistä. 3 momentin mukaan työvoimapoliittinen lausunto annetaan Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä. Lausuntoa on Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä täydennettävä viipymättä. Jos työnhakija on ilmoittanut työvoimaviranomaiselle hakevansa työmarkkinatukea tai työttömyyspäivärahaa, työvoimapoliittinen lausunto voidaan antaa ja sitä voidaan täydentää ilman erillistä pyyntöä.

Työttömyysturvalain 11 luvun 6 §:n mukaan työttömyysetuuden maksaminen voidaan väliaikaisesti keskeyttää tai maksettavan etuuden määrää vähentää, jos on ilmeistä, että sen saajalla ei olosuhteiden muuttumisen tai muun syyn perusteella ole siihen enää oikeutta tai etuuden määrää tulisi vähentää. Keskeyttämisestä ja vähentämisestä on välittömästi ilmoitettava etuuden saajalle ja etuutta koskeva päätös on annettava viivytyksettä.

Hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvista palveluperiaatteesta ja palvelun asianmukaisuudesta on säännös hallintolain (434/2003) 7 §:ssä, jonka mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Saamani selvityksen mukaan TE-toimiston asiantuntija keskusteli kantelijan kanssa 11.3.2019 puhelimesta tämän iltalukio-opiskelusta. Asiantuntija lähetti samana päivänä kantelijalle opiskelua koskevan selvityspyynnön ja Kelalle työvoimapoliittisen lausunnon työttömyysetuuteen vaikuttavan asian selvittämisestä. TE-toimiston mukaan 12.3.2019 käydyssä puhelinkeskustelussa kantelija tarkensi opintojensa laatua. Asiantuntija totesi saamiensa tietojen perusteella, että kyseessä oli sivutoiminen opiskelu, jolla ei ollut vaikutusta työttömyysetuuden maksamiseen ja lähetti Kelalle lausunnon, jonka mukaan estettä työttömyysetuuden maksamiselle ei ollut 12.3.2019 lähtien.

Saamani selvityksen perusteella jää epäselväksi, onko TE-asiantuntija asiantuntija toiminut 11.3.2019 hyvän hallinnon perusteiden mukaisesti ja selvittänyt riittävästi kantelijan työttömyysetuuteen vaikuttavaa asiaa. Kun otetaan huomioon se, että TE-asiantuntija ilmoitti

12.3.2019 Kelalle, ettei estettä työttömyyden maksamiselle ole, totean, että todennäköisesti selvityspyyntö ja työvoimapoliittinen lausunto Kelalle olisi voitu jättää tekemättä, jos TE-toimiston asiantuntija olisi selvittänyt 11.3.2019 puhelimesta riittävästi iltalukio-opiskelua.

Saamani selvityksen perusteella katson TE-toimiston asiantuntijan toimineen hyvän hallinnon perusteiden vastaisesti laiminlyödessään riittävän huolellisuuden, kun hän antoi Kelalle 12.3.2019 työvoimapoliittisen lausunnon, jonka mukaan estettä työttömyysetuuden maksamiselle ei ole 12.3.2019 lähtien, vaikka lausunnon olisi pitänyt koskea aikaa 4.3.2019 lähtien.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsityksen hyvän hallinnon perusteiden vastaisesta menettelystä TE-toimiston tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni TE-toimistolle.

Kantelu ei anna minulle aiheita muihin toimenpiteisiin.